

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație nr.21 din 01.03.2013 (art.2, 23, 24, ș.a.)

(Înregistrat în Parlament cu numărul 505 din 06 Decembrie 2013)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a vulnerabilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație nr.21 din 01.03.2013 (art.2, 23, 24, ș.a.) prin prisma drepturilor omului.

Evaluarea generală

1. Autorul proiectului este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul actului (potrivit proiectului și/sau notei informative). Potrivit notei de fundamentare, transformările sociale din ultimele două decenii au afectat, în primul rând, cultura și oamenii de creație, intelectualii și oamenii de cultură de mare anvergură pomenindu-se marginalizați, împinși la limita subzistenței, fără protecție socială sigură din partea statului, majoritatea dintre aceștia beneficiind de pensii mici ori salarii mizere, ce nu le asigură în nici un caz minimul necesar pentru existență.

În acest context, a fost elaborat proiectul de lege supus expertizării, scopul căruia îl constituie instituirea indemnizației de merit care se acordă personalităților de prestigiu din domeniul culturii, rezidenți ai Republicii Moldova, care au împlinit vârsta de 60 de ani, pentru realizări deosebite și pentru recompensarea unei activități de notorietate.

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație nr. 21 din 1 martie 2013 reglementează modul de acordare, cuantumul și numărul de indemnizații, precum și constituire Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit.

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu conține o argumentare suficientă a promovării proiectului. În conformitate cu art. 20 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, nota informativă trebuie să includă:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză;

- d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură;
- e) actul de analiză a impactului de reglementare, în cazul în care actul legislativ reglementează activitatea de întreprinzător.

Intenția autorilor este expusă clar în nota informativă ce însoțește proiectul de lege. Totuși, în contextul lit. c) a art. 20 din legea nominalizată, informația privind compatibilitatea proiectului de lege cu cadrul legal comunitar urma a fi inserată în Tabelul de concordanță, după modelul stabilit în anexa la Regulamentul privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1345 din 24 noiembrie 2006 și utilizat pentru a demonstra compatibilitatea proiectului de lege național cu legislația comunitară, care însoțește, în mod obligatoriu, proiectul actului legislativ pe întreg parcursul circulației sale, pînă la adoptarea sa de către Parlament.

Informația de ordin general, prezentată în nota de fundamentare referitor la experiența unor țări din Uniunea Europeană (Franța, Germania, Anglia și România) în ceea ce privește existența unor politici de susținere a oamenilor de creație, nu absolvă autorul de obligația de a prezenta informația respectivă potrivit rigorilor Hotărârii Guvernului nr.1345 din 24 noiembrie 2006.

De asemenea, sunt încălcate și prevederile lit. d) alin. (2) al art. 23 din Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, care statuează că dosarul de însoțire a variantei finale a proiectului de act legislativ va cuprinde nota informativă care va conține și rezultatele expertizei compatibilității cu legislația comunitară, precum și lista reglementărilor de referință ale legislației comunitare, cele ale Regulamentului Parlamentului, aprobat prin Legea 797-XIII din 02.04.1996, precum și ale Hotărârii Guvernului nr.190 din 21.02.2007. Astfel, dosarul de însoțire trebuia să conțină Tabelul de concordanță privind compatibilitatea proiectului de act legislativ cu legislația comunitară și Declarația de compatibilitate. Din lipsa informațiilor, nu cunoaștem dacă autorii au realizat sau nu aceste cerințele legale, informația în cauză lipsind cu desăvîrșire de pe pagina oficială a Parlamentului.

Totodată, în conformitate cu lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

În acest sens sunt și prevederile constituționale ale alin. (4) art. 131 din Legea fundamentală a statului, potrivit cărora orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern.

Curtea Constituțională, în hotărîrea sa cu nr. 29 din 22.05.2001 privind interpretarea prevederilor art. 131 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova a reținut că, norma constituțională supusă interpretării urmărește asigurarea reală a executării bugetului de stat și a bugetului asigurărilor sociale de stat reprezentate sub formă de venituri și cheltuieli. Condiția cuprinsă în norma constituțională, care prevede că propunerea legislativă sau amendamentul care atrage majorarea sau reducerea veniturilor sau cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce Guvernul le acceptă, are drept scop menținerea echilibrului bugetar.

Condiția imperativă privind controlul apriori al autorității executive asupra procesului bugetar este determinată de dreptul și obligațiunea Guvernului de a asigura realizarea politicii interne și externe a statului, expusă în programul său de activitate, acceptat de Parlament (art. 96, art. 98 alin. (3) din Constituție).

Rațiunea de stat determină, în general, competența Guvernului și, în special, atribuțiile sale în domeniul finanțelor, creditelor, impozitelor, prețurilor și circulației monetare. Dreptul Guvernului de a accepta (sau de a nu accepta) majorarea sau reducerea veniturilor, cheltuielilor bugetare printr-o propunere legislativă sau amendament, drept care rezultă expres din norma supusă interpretării, este condiționat de dispozițiile constituționale privind sistemul finanțelor publice naționale, formarea, administrarea, utilizarea și controlul cărora, în temeiul art.130 alin. (1) din Constituție, sunt reglementate prin lege.

La 28 ianuarie 2014 Curtea Constituțională a pronunțat Hotărîrea pentru controlul constituționalității punctelor 113-119, 122 și 123 ale Art. IX din Legea nr. 324 din 23 decembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost operate modificări la Codul fiscal. Astfel, Curtea a

reținut faptul că, la 23 decembrie 2013, Parlamentul a adoptat prevederile contestate, în lipsa acceptului Guvernului. Înalta Curte a reținut că Guvernul nu poate renunța la un drept/o obligație constituțională, inclusiv de a-și exprima acceptul/refuzul în privința unor propuneri legislative sau amendamente cu impact bugetar.

Astfel, Curtea a statuat că, lipsa acceptului prealabil al Guvernului referitor la amendamentele care atrag majorarea sau reducerea veniturilor și cheltuielilor bugetare constituie o omisiune. Înalta Curte a constatat că această omisiune a survenit ca rezultat al neexecutării prevederilor articolului 131 alin.(4) din Constituție, motiv pentru care normele astfel adoptate sunt neconstituționale.

În altă ordine de idei, potrivit art. 11 alin. (5) din Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar, după adoptarea legii bugetare anuale nici un proiect de lege, altul decât privind modificări la legea bugetară anuală, care are drept urmare majorarea cheltuielilor bugetului de stat sau reducerea veniturilor bugetului de stat, nu poate fi examinat de Parlament, dacă acesta nu include sursa reală de acoperire a pierderilor, în scopul menținerii nivelului deficitului bugetar stabilit.

În concluzie, constatăm nerespectarea unor cerințe imperative ale legislației, obligatorii la elaborarea unui proiect de act legislativ, care pot fi apreciate ca un risc de vulnerabilitate, care periclitează viitorul proces de implementare a legii.

5. Sfera de reglementare a proiectului corespunde următoarelor domenii/drepturi:

Drepturi si libertăți social-economice:

Dreptul la muncă și la protecția muncii (art. 43 din Constituția RM)

Dreptul la asistență și protecție socială (art.47 din Constituția RM)

Drepturi si libertăți culturale:

Libertatea creației (art. 33 din Constituția RM)

Drepturi garanții:

Dreptul cetățenilor Republicii Moldova la protecția din partea statului (art. 18 din Constituția RM)

Evaluarea de fond a proiectului

6. Respectarea principiului transparenței este asigurată suficient. Transparența promovării proiectului, la etapa actuală a procesului de examinare a proiectului, pare a fi asigurată. Proiectul, însoțit de nota informativă, este plasat pe web site-ul oficial al Parlamentului, Parlamentul respectând, astfel, principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă, subiecții interesați având posibilitatea de a se informa despre noile propuneri legislative în acest domeniu și de a-și expune opinia vis-a-vis de prevederile acestuia.

7. Respectarea principiului participării este asigurată suficient. Potrivit art.7 din Legea privind transparența în procesul decizional nr.239 din 13.11.2008, autoritățile publice sunt obligate, după caz, să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional.

Astfel, din momentul plasării proiectului de lege pe pagina web a Parlamentului, societatea civilă are posibilitatea de a participa la examinarea acestuia și de a-și înainta propriile propuneri, recomandări și obiecții.

8. Respectarea principiului responsabilizării este asigurată suficient. Principiul responsabilizării, potrivit căruia autoritățile statului răspund pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, respectiv pentru modul de

implementare și eficiența strategiilor de acțiune aplicate, nu oferă oamenilor de creație posibilitatea de a solicita de la Ministerul Culturii și Comisia națională pentru acordarea indemnizației de merit oferirea de argumente și de explicații pentru justificarea deciziilor și acțiunilor, precum și posibilitatea persoanelor de a aplica o sancțiune autorităților publice pentru performanțe slabe.

Mai mult, proiectul de lege nu asigură nici dreptul persoanelor care nu vor primi indemnizații de merit să conteste în instanța de judecată decizia privind refuzul de atribuire a unei astfel de indemnizații.

9. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ normelor constituționale. Proiectul/actul normativ este conform Constituției. În procesul expertizării nu s-au stabilit careva încălcări ale prevederilor Constituției Republicii Moldova.

10. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ legislației corelative. Proiectul/actul normativ este conform parțial legislației corelative. Proiectul de lege conține reglementări specifice referitoare la modul de acordare, cuantumul și numărul de indemnizații, precum și constituirea Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit.

În linii generale, prevederile proiectului sunt compatibile legislației naționale corelative. Totuși, anumite prevederi ale proiectului de lege sunt concurente cu unele prevederi ale legislației. Obiecții în acest sens se conțin în Analiza detaliată a potențialelor elemente de vulnerabilitate ale proiectului legii (pct. 16).

11. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ standartelor internaționale. Proiectul/actul normativ este conform standardelor internaționale. Proiectul legii nu încalcă standardele internaționale în domeniu. Proiectul intervine cu unele modificări/completări la cadrul legislativ național în vigoare care se referă la două drepturi fundamentale: dreptul la muncă și protecția muncii, precum și dreptul la asistență și protecție socială. Aceste două drepturi fundamentale se regăsesc în instrumente internaționale precum: Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, Convențiile Organizației Internaționale a Muncii etc.

Totuși, standardele internaționale citate mai sus, nu impun anumite rigori, aplicabile aspectelor reglementate de proiect, acestea rămânând la latitudinea fiecărui stat.

12. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței Curții Constituționale. Nu există jurisprudență a Curții Constituționale în domeniul de reglementare a proiectului de act normativ expertizat. Analiza jurisprudenței Curții Constituționale nu a demonstrat existența unor hotărâri consacrate expres domeniului abordat de proiect.

13. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței CtEDO. Nu există jurisprudență a CtEDO în domeniul de reglementare a proiectului de act normativ expertizat. În procesul examinării proiectului Legii supus expertizării nu au fost identificate careva cauze, care ar fi făcut obiectul sesizării la CtEDO, în partea ce ține de instituirea indemnizației de merit pentru anumite categorii de populație.

14. Impactul proiectului/actului normativ prin prisma drepturilor omului. Proiectul/actul normativ omite/ignoră drepturile/libertățile. După cum reiese și din scopul proiectului de lege, realizarea prevederilor cuprinse în el va avea un impact pozitiv asupra anumitor categorii de persoane, și anume a oamenilor de creație. Beneficiarii legii vor dispune de posibilitatea de a beneficia de o indemnizație egală cu un salariu mediu pe economie, ceea ce, în final, va îmbunătăți nivelul de trai al acestora. Aceste beneficii urmează a fi privite prin prisma art.47 din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura un nivel de trai decent pentru diferitele categorii ale populației, reieșind din condițiile economice existente.

15. Impactul gender al proiectului. Proiectul/actul normativ este gender neutru. Proiectul nu influențează diferențierea gender, nu contribuie la inegalitatea gender și generează același impact atât asupra femeilor, cât și bărbaților.

16. Analiza detaliată a textului proiectului.

Nr.	Articol	Text		Obiecții		Factorii de vulne
1	Articolul I	<p>Legea cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație nr. 21 din 01.03.2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 64-68, art. 201), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>...</p>	<p>Legea cu privire la oamenii de creație și la uniunile de creație nr. 21 din 01.03.2013 instituie cadrul juridic general privind crearea garanțiilor legale pentru asigurarea drepturilor sociale ale oamenilor de creație. În acest context, nu este necesar de a completa actul legislativ menționat cu un capitol separat consacrat indemnizației de merit, fiind oportun, în acest caz, de a completa textul acestuia cu un articol, norma căruia să prevadă expres dreptul oamenilor de creație de a beneficia de ajutor social din partea statului, sub forma unei indemnizații lunare viagere, egală cu un salariu mediu pe economie, indexată anual prin Legea bugetului de stat.</p>	<p>Vulnerabilitate Nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă</p>	<p>Reformularea proiectului de lege.</p>	
2	Articolul I. - Legea cu privire la oamenii de	1. La articolul 2,	Potrivit lit.d) art.	<p>Vulnerabilitate Nerespectarea exigențelor de</p>	<p>Revizuirea noțiunii în contextul lit. d)</p>	

	creație și la uniunile de creație nr. 21 din 01.03.2013 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 64-68, art. 201), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează	după noțiunea ” <i>activitate de creație în domeniul literaturii, artei și al jurnalismului</i> ” se introduce o nouă noțiune cu următorul cuprins: ” <i>indemnizația de merit</i> - formă de ajutor bănesc, din bugetul de stat, ce se acordă pe viață personalităților notorii care au împlinit vârsta de 60 de ani și sunt rezidenți în Republica Moldova;”.	19 din Legea privind actele legislative nr. 780-XIV din 27 decembrie 2001 noțiunea nu se redă prin definiția ei sau printr-o frazeologie, ci prin termenul respectiv.	tehnică legislativă	art. 19 din Legea privind actele legislative nr. 780-XIV din 27 decembrie 2001.
3		1. La articolul 2, după noțiunea ” <i>activitate de creație în domeniul literaturii, artei și al jurnalismului</i> ” se introduce o nouă noțiune cu următorul cuprins: ” <i>indemnizația de merit</i> - formă de ajutor bănesc, din bugetul de stat, ce se acordă pe viață personalităților notorii care au împlinit vârsta de 60 de ani și sunt rezidenți în Republica Moldova;”. 2. După capitolul IV se introduce un capitol nou, Capitolul V cu	Potrivit rigorilor tehnicii legislative, în limbajul normativ aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceiași termeni. Astfel, potrivit lit. e) art. 19 din Legea privind actele legislative nr. 780-XIV din 27 decembrie 2001, terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui	Vulnerabilitate Nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă	Uniformizarea expresiilor utilizate.

		<p>următorul cuprins:</p> <p>...</p> <p>Articolul 24. Indemnizația de merit</p> <p>Indemnizația de merit se acordă personalităților de prestigiu din domeniile enunțate la art. 23, rezidente în Republica Moldova.</p> <p>3. Se completează în final cu anexele nr. 1 și nr.2 cu următorul cuprins:</p> <p>...</p>	<p>repetată exclude confuzia.</p>		
4		<p>2. După capitolul IV se introduce un capitol nou, Capitolul V cu următorul cuprins:</p> <p>...</p> <p>Articolul 26. Constituirea Comisiei naționale</p> <p>...</p> <p>(2) Regulamentul de funcționare a Comisiei naționale, precum și criteriile de atribuire a indemnizației de merit se stabilesc prin prezenta lege (anexa nr. 1 și</p>	<p>Întrucât atît Regulamentul de funcționare a Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit, cît și Criteriile de atribuire a indemnizațiilor de merit conțin norme cu caracter predominant tehnic, suntem de părere că acestea nu fac obiectul actului legislativ de bază, ci cel al actului normativ de executare a legii. Astfel, proiectul legii trebuie să instituie doar o normă cu caracter general care va abilita</p>	<p>Vulnerabilitate Nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă</p>	<p>Regulamentul de funcționare a Comisiei naționale pentru acordarea indemnizației de merit, precum și Criteriile de atribuire a indemnizațiilor de merit recomandăm de a fi comasate într-un singur act, întrucât au același obiect de reglementare și de a fi aprobate prin Hotărîre de Guvern.</p>

		<p>anexa nr. 2).</p> <p>3. Se completează în final cu anexele nr. 1 și nr. 2 cu următorul cuprins:</p> <p>...</p>	<p>autoritatea executivă cu dreptul de a aproba aceste acte, care, ulterior, va constitui un temei-cadru, în corpul actului normativ referindu-se exclusiv la obiectul determinat prin textul de trimitere.</p>		
5		<p>2. După capitolul IV se introduce un capitol nou, Capitolul V cu următorul cuprins:</p> <p>...</p> <p>Articolul 27. Cuantumul și numărul indemnizației de merit (1) Cuantumul lunar al indemnizației de merit este egal cu un salariu mediu pe economie și este neimpozabil.</p> <p>...</p>	<p>Potrivit art. 2 din Legea nr. 489-XIV din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale. Art. 3 din actul legislativ prenotat stabilește principiile organizării și funcționării sistemului public de asigurări sociale. Astfel, sistemul public de asigurări sociale se organizează și funcționează având ca principii de bază:</p> <p>- principiul egalității, care asigură tuturor participanților la</p>	<p>Vulnerabilitate Prevederi necorespunzătoare normelor constituționale; Prevederi necorespunzătoare normelor din legislația corelativă; Prevederi discriminatorii;</p>	<p>Excluderea normelor contradictorii și discriminatorii din proiect.</p>

sistemul public-
contribuabili și
beneficiari - un
tratament
nediscriminatori
u în ceea ce
privește
drepturile și
obligațiile
prevăzute de
lege;

- principiul
obligativității,
potrivit căruia
persoanele
fizice și juridice
au, conform
legii, obligația
de a participa la
sistemul public;
drepturile de
asigurări sociale
se exercită
corelativ
îndeplinirii
obligațiilor;

- principiul
contributivității,
conform căruia
fondurile de
asigurări sociale
se constituie pe
baza
contribuțiilor
datorate de
persoanele
fizice și juridice
participante la
sistemul public;
drepturile de
asigurări sociale
se cuvin pe
temeiul
contribuțiilor de
asigurări sociale
plătite.

Mai mult,
articolul 58 din
Constituția
Republicii
Moldova
stipulează că,
cetățenii au
obligația să
contribuie prin
impozite și taxe
la cheltuielile
bugetare.

6		<p>3. Se completează în final cu anexele nr. 1 și nr.2 cu următorul cuprins:</p> <p>...</p> <p>Anexa nr. 2</p> <p>...</p> <p>Articolul 4. Garanțiile de acordare indemnizației de merit</p> <p>(1) Indemnizația de merit se acordă, de regulă, pe viață.</p> <p>(2) Comisia națională poate revoca hotărîrea de nominalizare pentru acordarea indemnizației de merit în cazuri temeinic motivate.</p> <p>1. La articolul 2, după noțiunea "activitate de creație în domeniul literaturii, artei și al jurnalismului" se introduce o nouă noțiune cu următorul cuprins:</p> <p>" indemnizația de merit - formă de ajutor bănesc, din bugetul de stat, ce se acordă pe viață</p>	<p>Amendamentele propuse sunt în conflict între ele, concurența normelor de drept constituind o incompatibilitate a prevederilor din proiect cu alte prevederi. Conflictul normelor de drept este un impediment în aplicarea corectă a prevederilor legislative și creează premise pentru aplicarea normei "convenabile" într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile.</p> <p>Totodată, nu este clar care ar putea fi cazurile " <i>temeinic motivate</i>" pentru revocarea indemnizației de merit. Acest amendament este formulat de o manieră ambiguă, care ar putea admite interpretări abuzive avînd un sens neclar sau echivoc și astfel ar putea permite interpretări abuzive.</p> <p>Textul proiectelor</p>	<p>Vulnerabilitate</p> <p>Prevederi discriminatorii; Concurența normelor de drept; Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive; Normă lacunară și deficientă; Nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă.</p>	<p>Revizuirea normelor propuse.</p>

		personalităților notorii care au împlinit vârsta de 60 de ani și sunt rezidenți în Republica Moldova;”.	trebuie să fie în corespundere cu exigențele redactării tehnico-juridice și lingvistice, cu cerințele stabilite de art.19 din Legea 780/2001 și art.46 din Legea 317/2003. Formulările lingvistice pot fi calificate ca factori ai vulnerabilității în măsura în care acordă posibilități de aplicare a normei în interpretarea preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare și control al aplicării.		
--	--	---	--	--	--

Reținem ca recomandare generală necesitatea redactării textului proiectului de lege cu respectarea principiilor generale de tehnică juridico-legislativă.

Pentru asigurarea unei succesiuni logice a soluțiilor legislative preconizate și realizarea unei armonii interioare a actului normativ, redactarea textului proiectului de lege trebuie realizată într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie. Redactarea este subordonată dezideratului înțelegerii cu ușurință a textului de către destinatarii acestuia. Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce.

Concluzii

În concluzia prezentului raport de expertiză, menționăm următoarele:

- amendamentele de completare, potrivit notei de fundamentare, urmăresc scopul instituirii indemnizației de merit care se vor acorda personalităților de prestigiu din domeniul culturii, rezidenți ai Republicii Moldova, care au împlinit vârsta de 60 de ani, pentru realizări deosebite și pentru recompensarea unei activități de notorietate;
- transparența promovării proiectului, pare a fi asigurată, proiectul, însoțit de nota informativă, fiind plasat pe web site-ul oficial al Parlamentului, Parlamentul respectând, astfel, principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă, subiecții interesați având posibilitatea de a se informa despre noile propuneri legislative în acest domeniu și de a-și expune opinia vis-a-vis de prevederile acestuia;

- remarcăm lipsa unei fundamentări economico-financiare în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, precum și a Tabelului de concordanță privind compatibilitatea proiectului de lege cu cadrul legal comunitar și Declarația de compatibilitate;
- anumite prevederi ale proiectului de lege sunt concurente cu unele prevederi ale legislației, concurența normelor de drept fiind un factor al vulnerabilității, care periclitează viitorul proces de implementare a legii;
- în procesul examinării proiectului Legii supus expertizării nu au fost identificate careva cauze, care ar fi făcut obiectul sesizării la Curtea Constituțională și CtEDO, în partea ce ține de instituirea indemnizației de merit pentru anumite categorii de populație;
- proiectul de lege necesită perfectare, inclusiv în scopul diminuării nivelului de vulnerabilitate, conținând mai mulți factori de vulnerabilitate cum ar fi: prevederi discriminatorii; prevederi necorespunzătoare normelor din legislația corelativă; nerespectarea exigențelor de tehnică legislativă; omisiune/ignorare a drepturilor/libertăților; norme confuze; formulare ambiguă ce duce la interpretări diferite.

Proiectul legii urmează a fi revizuit ținându-se cont de obiecțiile și recomandările enunțate în prezentul Raport de expertiză.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției